

dels, at Udstykningen skete paa en saadan Maade, at Jorden blev billigere, end den bliver i Henhold til Landarbejderloven. Se, dette kan jo ske, hvor der ligger en stor Gaard, som af en eller anden Grund ikke egner sig til at drives under eet og som Følge deraf er billig til Salg, en Gaard, der er ude af Drift, eller hvis hele Beliggenhed gør, at den ikke egner sig til samlet Drift, eller en stor Gaard, som har meget slette Bygninger, eller endelig, hvad der er det allergunstigste Tilfælde, en større Gaard, hvis Bygninger ved en større Ildebrand ere brændte ned og som er til Fals. I saadanne Tilfælde kan jo et stort Areal faas forholdsvis billigt, og der er Mulighed for at stykke ud saaledes, at Lodderne virkelig kunne købes til nogenlunde rimelige Priser. Det er maaske ikke saa overdrevent mange store Gaarde, som paa denne Maade egne sig til Udstykning. Thi jeg er ganske klar over, saaledes som det ogsaa udtales i Motiverne til Lovforslaget, som det blev forelagt i Folketinget, at hvor en større Gaard er i blot nogenlunde god Drift, forsynet med blot nogenlunde gode Bygninger, vil det at købe den, stykke den ud og bygge paa Lodderne, medføre, at disse i Virkeligheden blive for dyre. Det bliver altsaa ikke saa overdrevent mange Tilfælde, hvor der kan være Tale om at gøre det. Men der er utvivlsomt i vort Land en Række Tilfælde, hvor det kan lade sig gøre, og det er nu Lovens Hensigt at yde en Haandsrækning fra Statslaanefonden til, at det saa kan ske paa den bedste Maade og den bekvemmeste Maade, og saaledes, at det kommer til at gøre den meste Gavn.

Loven gaar ud paa, at der af Statslaanefonden kan ydes Laan til dette Øjemed under visse Betingelser. Den første er den, at der dannes en Forening, som udelukkende har til Formaal at indkøbe en eller flere større Gaarde og udstykke dem til mindre Jordbrug. Foreningen skal dernæst for at kunne faa Laan af Statslaanefonden, i Forvejen ordnes ved Vedtægter, der skulle være godkendte af Finansministeriet efter Forhandling med Landbrugsministeriet. Naar da en saadan Forening træder i Virksomhed, det vil sige, køber en større Gaard, kan den af Stats-

laanefonden faa Laan mod 2den Prioritet. Det er i det hele i Forslaget et Princip at lade de gode 1ste Prioriteter, der kunne faas i Kreditforeningerne eller Laaneinstitutioner af lignende Art, blive staaende, saa at Statslaanefonden kun rækker en hjælpende Haand ved et mindre Laan mod 2den Prioritet. Det er gjort saaledes under Hensyn til, at man naturligvis nødig vil anstrenge Statslaanefonden over Evne. Den har jo i Forvejen en Række Opgaver at løse og er i det hele ret godt spændt for. Hermed vil jeg ikke sige, at den endnu er overanstrengt. Saaledes som den er stillet i Øjeblikket og som den vil blive stillet, ogsaa naar vi vedtage denne Lov, vil den i en Række af Aar have en disponibel Formue, tilstrækkelig stor til at realisere de Formaal, der ere satte den. Og alt mens den gør det, vokser jo den uddaante Formue og som Følge deraf ogsaa Renterne, altsaa dens Indtægter, og efterhaanden som Tiden løber, begynde endelig Afdragene at gaa ind, saaledes at der paany skabes disponibel Formue. Men uagtet Statslaanefondens Stilling er en saadan, er det jo klart, at der ingen Grund er til at overanstrenge den mere end højst nødvendig, og derfor har man her ment at burde lade de gode 1ste Prioriteter, der kunne faas i Kreditforeninger og lignende Institutioner, blive staaende, idet man kun gennem Statslaanefonden rækker en hjælpende Haand gennem et mindre 2det Prioritetslaan. Det, som en saadan Forening, der køber en større Gaard, kan opnaa af Statslaanefonden, er, at den i 2den Prioritet med oprykkende Panteret kan faa et Laan, der ikke maa overstige Halvdelen af, hvad Købesummen udgør ud over 1ste Prioritet. Naar saa Gaarden er indkøbt, skal naturligvis Udstykningen foregaa. Der er ikke foreskrevet nogen Regel for, hvorledes Foreningen maa udstykke den, kun skal den naturligvis følge sine Vedtægter, og disses Tendens skal være den at skabe mindre, selvstændige Jordbrug, som kunne gives enten til fri Ejendom eller i Arve eller Livsfæste. Men i øvrigt er der ikke sat nogen Grænse for, hvorledes Foreningen maa udstykke. Der er altsaa ikke noget i Vejen for, at den kan lade en Hovedparcel blive tilbage, heller ikke for, at den kan udstykke til nogle enkelte